

Regeringens proposition 1994/95:136

Överklagande av beslut enligt arbetsmiljölagen

Prop.
1994/95:136

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 12 januari 1995

Mona Sahlin

Anders Sundström
(Arbetsmarknadsdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att Arbetarskyddsstyrelsens beslut i ärenden som avser skyddsansvar enligt 3 kap. 8 – 10 §§ arbetsmiljölagen (1977:1160), dvs. beslut mot tillverkare, importörer och leverantörer av tekniska anordningar och farliga ämnen, i fortsättningen skall överklagas hos allmän förvaltningsdomstol istället för som hittills hos regeringen. Prövningstillstånd skall krävas vid överklagande till kammarrätten.

Vidare föreslås att Arbetarskyddsstyrelsen får rätt att överklaga länsrättens och kammarrättens beslut.

Förslagen föranleds av den skyldighet att tillämpa EG-rätten som följer av EES-avtalet och EU-medlemskapet.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 april 1995.

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Lagtext	3
3	Ärendet och dess beredning	4
4	Överklagande	5
5	Ikraftträdande	11
6	Kostnader	11
7	Författningskommentar	11
Bilaga 1	Lagrådsremissens lagförslag	13
Bilaga 2	Lagrådets yttrande	15
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 12 januari 1995		16

Regeringen föreslår att riksdagen
antar regeringens förslag till lag om ändring i arbetsmiljölagen
(1977:1160).

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

Förslag till lag om ändring i arbetsmiljölagen (1977:1160)

Härigenom föreskrivs att 9 kap. 2 § arbetsmiljölagen (1977:1160)¹ skall
ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap. Överklagande

2 §

Arbetskyddsstyrelsens beslut i ärenden som avser tillämpning av föreskrifter meddelade med stöd av 5 kap. 2 § tredje och fjärde styckena, 3 § andra stycket eller 5 § får inte överklagas.

Arbetskyddsstyrelsens beslut *om föreskrifter samt styrelsens beslut* i ärenden som avser tillämpning av föreskrifter meddelade med stöd av 5 kap. 2 § tredje och fjärde styckena, 3 § andra stycket eller 5 § får inte överklagas.

Arbetskyddsstyrelsens beslut i ärenden som avser skyddsansvar enligt 3 kap. 8–10 §§ får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. Arbetskyddsstyrelsen får överklaga domstolens beslut.

¹ Lagen omtryckt 1991:677.

Andra beslut som Arbetarskyddsstyrelsen i särskilda fall har meddelat enligt denna lag eller med stöd av regeringens förordnande enligt lagen, får överklagas hos regeringen *genom besvär*.

Andra beslut, som Arbetarskyddsstyrelsen i särskilda fall har meddelat enligt denna lag eller med stöd av regeringens förordnande enligt lagen, får överklagas hos regeringen.

Arbetarskyddsstyrelsens beslut om föreskrifter till allmän efterrättelse får inte överklagas.

Denna lag träder i kraft den 1 april 1995. Beslut som har meddelats före ikraftträdandet överklagas enligt äldre bestämmelser.

3 Ärendet och dess beredning

Arbetsmiljölagsutredningen avlämnade i september 1993 betänkandet Översyn av arbetsmiljölagen (SOU 1993:81). Betänkandet innehåller flera förslag till ändringar i arbetsmiljölagen, däribland förslag till ändrad instansordning vid överklagande av beslut i arbetsmiljöärenden. Förslaget i denna del går ut på att möjligheten att till regeringen överklaga beslut i ärenden enligt arbetsmiljölagen avskaffas och att prövningen i stället flyttas över till allmän förvaltningsdomstol. Bakgrunden till förslaget är huvudsakligen Europakonventionens krav på domstolsprövning samt osäkerheten huruvida den tidsbegränsade lagen (1988:205) om rättsprövning av vissa förvaltningsbeslut (rättsprövningslagen) skulle komma att gälla framdeles. Betänkandet har remissbehandlats. Remissyttrandena finns att tillgå i Arbetsmarknadsdepartementet (dnr A93/2182/AL).

Regeringen förelade våren 1994 riksdagen propositionen Ändringar i arbetsmiljölagen (prop. 1993/94:186). Vad gäller utredningens förslag om ändrad instansordning var regeringens bedömning att reglerna om överklagande av Arbetarskyddsstyrelsens beslut inte borde ändras då. Som motivering anfördes att det var av värde att regeringen kan påverka bedömningen av hur olika intressen skall vägas mot varandra. Vidare uttalades att Fri- och rättighetskommitténs kommande betänkande borde avvaktas innan en slutlig ställning tas till frågan om en omläggning till domstolsprövning av arbetsmiljöärendena.

Fri- och rättighetskommittén avlämnade i augusti 1994 betänkandet Domstolsprövning av förvaltningsärenden (SOU 1994:117). I betänkandet föreslås att rättsprövningslagen permanentas för att tillförsäkra den enskilde en sådan rätt till domstolsprövning som avses i Europakonventionen.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 15 december 1994 att inhämta Lagrådets yttrande över det lagförslag som finns i *bilaga 1*.

Lagrådet har lämnat förslaget utan erinran. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 2*. Vissa redaktionella ändringar har gjorts i det remitterade förslaget.

4 Överklagande

Regeringens förslag: Arbetarskyddsstyrelsens beslut som avser tillverkare, importörer eller leverantörer av tekniska anordningar eller farliga ämnen överklagas hos allmän förvaltningsdomstol i stället för hos regeringen. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. Även Arbetarskyddsstyrelsen får rätt att överklaga länsrättens och kammarrättens beslut.

Arbetarskyddsstyrelsens överklagbara beslut i andra ärenden skall även fortsättningsvis överklagas hos regeringen.

Arbetsmiljölagsutredningens förslag: Utredningen föreslog att möjligheten att överklaga till regeringen skulle avskaffas för samtliga beslut som Arbetarskyddsstyrelsen fattar som första eller andra instans och att prövningen i stället skulle göras av allmän förvaltningsdomstol.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser har huvudsakligen ställt sig positiva till den föreslagna förändringen. *Arbetarskyddsstyrelsen*, *Landsorganisationen i Sverige (LO)* och *Tjänstemännens Centralorganisation (TCO)* har dock avvisat förslaget och ansett att de nuvarande reglerna bör behållas.

Bakgrunden till regeringens förslag: Arbetsmiljölagen innehåller bestämmelser om arbetsmiljöns beskaffenhet på arbetsställena men också bestämmelser om produktsäkerhet, dvs. krav på att produkter skall erbjuda betryggande säkerhet mot ohälsa och olycksfall när de släpps ut på marknaden eller avlämnas för att tas i bruk. Arbetsmiljölagen har därmed en funktion som produktsäkerhetslag på arbetsmiljöområdet. Tillsynen över efterlevnaden av arbetsmiljölagstiftningen utövas på cen-

tral nivå av Arbetarskyddsstyrelsen och på regional nivå av Yrkesinspektionen.

Prop. 1994/95:136

Yrkesinspektionen och Arbetarskyddsstyrelsen kan meddela de förelägganden eller förbud som behövs för att arbetsmiljölagen eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen skall efterlevas. Genom de senaste ändringarna i arbetsmiljölagen har dessutom införts möjlighet för Arbetarskyddsstyrelsen att ålägga någon som har skyddsansvar enligt 3 kap. 8 – 10 §§ – dvs. tillverkare, importör eller leverantör (överlåtare eller upplåtare) av en teknisk anordning eller ett farligt ämne – att återkalla en produkt eller att lämna varningsinformation om produkten.

Arbetarskyddsstyrelsen är vidare första instans i fråga om vissa tillstånd och dispenser som kan meddelas med stöd av styrelsens föreskrifter.

Yrkesinspektionens beslut får överklagas hos Arbetarskyddsstyrelsen. Styrelsens beslut, såväl i överklagningsärenden som i ärenden i första instans, får i regel överklagas hos regeringen. Denna ordning har gällt sedan år 1974.

Sedan år 1952 är Sverige bundet av Europarådets konvention angående skydd för de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna. En av bestämmelserna i konventionen gäller den enskildes rätt att få sina civila rättigheter och skyldigheter prövade inför en inhemsk domstol.

Med anledning av konventionen infördes den 1 juni 1988 rättsprövningslagen. Enligt denna skall Regeringsrätten, på ansökan av enskild part i ett sådant förvaltningsärende som rör förhållandet mellan enskilda och det allmänna, pröva om avgörandet strider mot någon rättsregel.

Genom avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet) har Sverige åtagit sig att tillämpa en rad bestämmelser som i sak motsvarar bestämmelser i Romfördraget. Sverige har vidare åtagit sig att med vissa anpassningar införliva ett stort antal rättsakter som tillhör den sekundära EG-rätten. De fördragsbestämmelser och de rättsakter som har tagits in i EES-avtalet har införlivats med svensk rätt genom lagen (1992:1317) om ett europeiskt ekonomiskt samarbetsområde (EES-lagen) och genom författningar på olika lagstiftningsområden. På arbetsmiljöområdet har det huvudsakliga införlivandet skett genom Arbetarskyddsstyrelsens föreskrifter med stöd av bemyndiganden i arbetsmiljölagen.

På produktområdet, dvs. när det gäller fri rörlighet för varor, har ett flertal produktdirektiv enligt artikel 100 eller artikel 100a i Romfördraget överförts till svensk rätt genom Arbetarskyddsstyrelsens föreskrifter. EG:s maskindirektiv (89/392/EEG) t.ex. har införlivats genom styrelsens föreskrifter (AFS 1993:10) om maskiner och vissa andra tekniska anordningar.

På vissa varuområden saknas gemensamma regler inom EU och därmed också i EES-avtalet. På dessa s.k. icke harmoniserade områden

gäller de grundläggande reglerna om varors fria rörlighet enligt artikel 30 i Romfördraget, bl.a. den s.k. Cassis de Dijon-principen (se vidare prop. 1991/92:170 och prop. 1994/95:19). Artikel 11 i EES-avtalet svarar i sak mot artikel 30 i Romfördraget.

Prop. 1994/95:136

Sverige är fr.o.m. den 1 januari 1995 medlem i EU. I det följande behandlas därför i första hand konsekvenserna av medlemskapet och inte EES-avtalet.

Skälen för regeringens förslag:

Europakonventionen

I Fri- och rättighetskommitténs betänkande utgår kommittén från att regeringen i vissa förvaltningsärenden kommer att kvarstå som överklagandeinstans samt i vissa förvaltningsärenden som första och enda instans. Kommittén föreslår därför att rättsprövningslagen permanentas, för att den enskilde skall tillförsäkras en sådan rätt till domstolsprövning som avses i Europakonventionen.

I avvaktan på den slutliga beredningen av kommitténs förslag har rättsprövningslagens giltighetstid förlängts i ytterligare tre år (prop. 1994/95:27 Fortsatt reformering av instansordningen m.m. i de allmänna förvaltningsdomstolarna, bet. 1994/95:JuU 6, rskr. 1994/95:165).

Rättsprövningslagen får således, i alla fall inom en överskådlig framtid, fungera som ett medel att uppfylla kraven i konventionen. Rättsprövningslagen ger möjlighet att få till stånd en domstolsprövning av beslut i de ärenden enligt arbetsmiljölagen vilka omfattas av Europakonventionens krav. Det finns därför för närvarande inte anledning att ändra ordningen för överklagande med hänsyn till konventionen.

EU och EG-rätten

En grundläggande princip inom EG-rätten är principen om den fria rörligheten för varor. I korthet innebär den att en produkt som lagligen får marknadsföras och säljas i ett land inom gemenskapen också utan hinder skall kunna marknadsföras och säljas inom ett annat land inom denna. Principen är fastslagen i artikel 30 i Romfördraget och utvecklad i EG-domstolens praxis, bl.a. i det omtalade Cassis de Dijon-målet.

För vissa produktslag har EG beslutat om regler som skall gälla inom hela gemenskapen. Dessa produktdirektiv innehåller numera, enligt den s.k. nya metoden, sådana grundläggande säkerhetskrav som måste uppfyllas för att en produkt skall få släppas ut på marknaden inom gemenskapen. De innehåller också bestämmelser om hur överensstämmelsen med kraven skall visas och om CE-märkning. EU:s medlemsstater är skyldiga att införliva dessa regler med sin nationella lagstiftning. Här

gäller ett krav på total harmonisering av de olika ländernas lagstiftning, till skillnad mot vad som gäller t.ex. direktiv om arbetsförhållandena på arbetsplatserna. De senare direktiven är minimidirektiv, dvs. de hindrar inte en medlemsstat att införa och upprätthålla strängare nationella regler.

På det icke harmoniserade området kan en medlemsstat inom EU med stöd av artikel 36 i Romfördraget införa förbud mot eller restriktioner för import, export eller transitering, dvs. hinder för den fria rörlighet som annars följer av artikel 30, om det är nödvändigt för att skydda bl.a. människors liv och hälsa.

Konsekvenser av EU-medlemskapet

Med stöd av arbetsmiljölagen kan ingripanden med tvångsåtgärder ske på produktsäkerhetsområdet. Yrkesinspektionen eller Arbetskyddsstyrelsen har således möjlighet att meddela förbud eller förelägganden mot antingen leverantör eller brukare av en produkt. Det kan handla om att förbjuda en leverantör att fortsätta att leverera en produkt eller att förbjuda en eller flera arbetsgivare att använda produkten i fråga. Det kan vidare handla om föreläggande om märkning eller annan produktinformation eller föreläggande om information vid marknadsföring.

Som tidigare nämnts har det i arbetsmiljölagen också införts en möjlighet för Arbetskyddsstyrelsen att meddela ålägganden om återkallelse av en produkt som har släppts ut på marknaden och om varningsinformation. Dessa tvångsmedel infördes som en anpassning till de krav som ställs i nyare direktiv på ingripanden mot farliga produkter som har släppts ut på marknaden. I sådana direktiv finns s.k. säkerhetsklausuler som innebär både en rättighet och en skyldighet för medlemsstaterna att ingripa mot produkter som kan äventyra människors liv eller hälsa. Ingripanden i dessa fall, inom ramen för s.k. marknadskontroll, skall kunna ske med lämpliga åtgärder för att avlägsna produkten i fråga från marknaden och förbjuda att den släpps ut på marknaden, tas i bruk eller används samt för att dess fria rörlighet i övrigt begränsas (se vidare om marknadskontroll och bakgrunden till de nya tvångsmedlen i prop. 1993/94:186 s. 40 – 46 samt om riktlinjer för marknadskontrollen i prop. 1993/94:161).

Det framgår av vad som tidigare sagts att ett överklagande av ett föreläggande eller förbud som avser produkter som skall släppas ut på marknaden eller ett åläggande om återkallelse eller varningsinformation som avser produkter som redan kommit ut på marknaden eller tagits i bruk kan komma att innefatta prövning av bl.a. EG-rättens princip om varors fria rörlighet och t.ex. undantagsbestämmelsen i artikel 36 i Romfördraget. Frågan om lämpligheten av att denna prövning kan komma att ligga på regeringen i sista hand togs upp i Utrikesdepartementets promemoria om EG-rättens s.k. Cassis de Dijon-princip (Ds 1990:76).

I promemorian framhölls (s. 159) att frågan måste ställas om lämpligheten av att regeringen, såsom hittills, avgör överklaganden på förevarande område, där det ju också blir regeringen som i sista hand får svara för beslut vars fördragsenlighet kan komma under diskussion.

I artikel 177 i Romfördraget anges att EG-domstolen är behörig att meddela förhandsavgöranden angående bl.a. tolkningen av de rättsakter som har beslutats av EU:s institutioner. När en sådan fråga kommer upp vid en domstol i en medlemsstat får den domstolen, om den anser att ett besked i frågan är nödvändigt för att kunna döma i saken, begära att EG-domstolen meddelar ett förhandsavgörande. Avgörandet är bindande såvitt avser tolkningen av EG-rätten. Inhämtande av förhandsavgörande är dessutom obligatoriskt i sista instans.

Vad som menas med domstol i artikel 177 avgörs ytterst av EG-domstolen. Det är inte en fråga som kan avgöras med stöd av nationell rätt. Från EG-domstolens praxis kan konstateras att ett organ som betraktas som domstol enligt EG-rätten skall ge parterna en rätt att bli hörda samt möjlighet att bli företrädna av ett juridiskt ombud. Organet skall vidare sakna anknytning till den eller dem som fattat det ifrågasatta beslutet (mål 61/65 Vaasen nee Göbbels mot Beamtenfonds [1966] ECR s. 261 och mål 246/80 Broekmeulen mot Huisarts Registratie Commissie [1981] ECR 2311).

Det skulle således inte vara möjligt för Arbetskyddsstyrelsen eller regeringen att inhämta ett förhandsavgörande trots att prövningen kan gå ut på just tillämpningen av ett införlivat direktiv eller en fördragsbestämmelse. Enligt regeringens mening framstår detta som betänkligt på ett så centralt område som den fria rörligheten för varor.

På den del av produktområdet som rör marknadsföringen av produkter bör av de skäl som har redovisats en omläggning av överklagandena ske från regeringen till domstol. Regeringen föreslår därför att när det gäller de beslut som meddelas av Arbetskyddsstyrelsen med stöd av arbetsmiljölagen och som riktar sig mot den som släpper ut en produkt på marknaden eller avlämnar den för att tas i bruk, skall överklagandet ske hos allmän förvaltningsdomstol i stället för hos regeringen.

Arbetskyddsstyrelsens ställning i domstolsförfarandet

De beslut som enligt förslaget kommer att kunna överklagas hos allmän förvaltningsdomstol utgörs som tidigare sagts huvudsakligen av beslut som syftar till att förhindra att från skyddssynpunkt farliga produkter kommer ut på marknaden och slutligen i användning t.ex. på arbetsplatserna. Besluten förutsätter ofta komplicerade tekniska eller kemiska bedömningar och de har stor betydelse för säkerhet och hälsa inte bara för arbetstagarna utan också för enskilda konsumenter. En konsekvens av att målen blir enpartsmål – dvs. någon motpart till den tillverkare, importör eller leverantör som kan överklaga finns inte – skulle dock bli

att bifall till ett överklagande i t.ex. länsrätten inte skulle kunna bli överprövat därför att det inte finns någon som är behörig att överklaga.

Enligt regeringens mening är det angeläget att det allmännas intresse av säkerhet och hälsa inte får en svagare ställning genom den föreslagna omläggningen till domstolsprövning. När prövningen efter överklagande kommer att börja i lägsta domstolsinstans, dvs. i länsrätt, enligt den fastställda huvudprincipen blir det viktigt att möjligheten till prövning i högre instans finns inte bara för att tillvarata den enskildes utan även det allmännas intresse. Det är vidare angeläget att det redan från början utbildas en tillförlitlig praxis på det nu aktuella området. Detta kommer att ha stor betydelse för införandet av marknadskontrollen och tillämpningen av EG-rätten på området.

Även om det kan finnas vissa allmänna skäl mot att en beslutsmynighet ges en rätt att överklaga finner regeringen mot bakgrund av vad som sagts att övervägande skäl talar för att Arbetarskyddsstyrelsen, för att tillvarata det allmännas intresse, ges rätt att överklaga beslut av länsrätt och kammarrätt i de mål som nu är i fråga.

I Domstolsutredningens betänkande (SOU 1991:106) Domstolarna inför 2000-talet har föreslagits bl.a. att den förvaltningsmyndighet vars beslut överklagats hos länsrätten eller kammarrätten skall få överklaga domstolens beslut i saken, om domstolen ändrat myndighetens beslut och ingen annan myndighet enligt särskild bestämmelse har rätt att överklaga. Vidare föreslås att den förvaltningsmyndighet som själv har beslutat i saken eller som är överordnad sådan myndighet också själv får inträda som part i förfarandet. Domstolsutredningens nämnda betänkande bereds för närvarande. Avsikten är att en proposition skall överlämnas till riksdagen under våren 1995.

Det är angeläget att Arbetarskyddsstyrelsen ges en rätt att överklaga redan i samband med att den nya instansordningen införs. Regeringen har tidigare föreslagit (prop. 1994/95:44) att Konkurrensverket ges en rätt att överklaga beslut av tingsrätten som ändrar verkets beslut enligt konkurrenslagen (1993:20). Frågorna om Arbetarskyddsstyrelsens ställning i domstolsförfarandet kan dock behöva tas upp på nytt i samband med den fortsatta beredningen av Domstolsutredningens förslag.

Med hänsyn till instanskedjans längd i den nu föreslagna nya instansordningen bör prövningstillstånd införas vid överklagande till kammarrätten.

Överklaganden i övriga ärenden

Prövningen av överklaganden över Arbetarskyddsstyrelsens överklagbara beslut i andra ärenden än de som avser skyddsansvar för tillverkare, importörer och leverantörer bör även fortsättningsvis ske hos regeringen.

Den föreslagna ändringen i 9 kap. 2 § arbetsmiljölagen bör träda i kraft den 1 april 1995. Arbetarskyddsstyrelsens beslut som har meddelats före ikraftträdandet bör dock överklagas enligt de nuvarande bestämmelserna.

6 Kostnader

Genom förslaget tillförs förvaltningsdomstolarna visserligen en ny målgrupp, vilket i sig skulle kunna leda till ökade kostnader. Överklaganden till regeringen i denna typ av ärenden är dock mycket sällsynta. Några ytterligare resurser torde därför inte behövas.

7 Författningskommentar

9 kap. Överklagande

2 § Arbetarskyddsstyrelsens beslut om föreskrifter samt styrelsens beslut i ärenden som avser tillämpning av föreskrifter meddelade med stöd av 5 kap. 2 § tredje och fjärde styckena, 3 § andra stycket eller 5 § får inte överklagas.

Arbetarskyddsstyrelsens beslut i ärenden som avser skyddsansvar enligt 3 kap. 8 – 10 §§ får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. Arbetarskyddsstyrelsen får överklaga domstolens beslut.

Andra beslut, som Arbetarskyddsstyrelsen i särskilda fall har meddelat enligt denna lag eller med stöd av regeringens förordnande enligt lagen, får överklagas hos regeringen.

Denna lag träder i kraft den 1 april 1995. Beslut som har meddelats före ikraftträdandet överklagas enligt äldre bestämmelser.

I första stycket har lagts till att Arbetarskyddsstyrelsens beslut om föreskrifter inte går att överklaga. Tillägget motsvarar vad som anges i nuvarande tredje stycket. Ändringen är endast av redaktionell art.

Ett nytt *andra stycke* förs in i paragrafen. Genom det nya stycket ändras ordningen för överklagande av vissa av Arbetarskyddsstyrelsens beslut. Beslut som styrelsen i särskilda fall meddelar och som riktar sig mot den som har skyddsansvar enligt 3 kap. 8 – 10 §§, dvs. tillverkare, importörer och leverantörer (överlåtare eller upplåtare) av tekniska anordningar eller farliga ämnen, skall i fortsättningen överklagas hos allmän förvaltningsdomstol istället för som hittills hos regeringen. De

beslut som avses är bl.a. beslut om förelägganden eller förbud med stöd av 7 kap. 7 § gällande marknadsföring av produkter samt ålägganden om att lämna varningsinformation eller att återkalla en produkt med stöd av 7 kap. 11 § såvitt avser produkter som har släppts ut på marknaden. Beslut med stöd av 7 kap. 7 § kan gälla förbud mot att fortsätta leverera en bristfällig eller farlig produkt eller föreläggande om märkning, produktinformation eller information om till vilka en produkt har överlåtits eller upplåtits.

Ändringen innebär en anpassning till det system för rättslig prövning som gäller inom EU.

Av 14 § lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar framgår att om ett beslut skall överklagas hos allmän förvaltningsdomstol skall det ske hos en länsrätt. Vidare framgår att det är länsrätten i det län där ärendet först prövats som skall pröva överklagandet (prop. 1993/94:133, bet.1993/94:JuU24, rskr. 1993/94:319). Talan mot länsrätts beslut förs hos kammarrätt. Enligt 34 a § förvaltningsprocesslagen (1971:291) får i de fall det är särskilt föreskrivet kammarrätten pröva ett överklagande från länsrätten endast om kammarrätten har meddelat prövningstillstånd. I det nya andra stycket föreskrivs att kravet på prövningstillstånd gäller vid överklagande av ärenden som avses i stycket.

För att tillvarata det allmännas intresse på det aktuella området ges Arbetarskyddsstyrelsen rätt att överklaga länsrättens och kammarrättens beslut. Bestämmelsen påverkar inte den rätt att överklaga som följer av andra bestämmelser. Om Arbetarskyddsstyrelsen överklagar länsrättens eller kammarrättens beslut får styrelsen ställning som part i domstolen.

I *tredje stycket* har uttrycket "genom besvär" tagits bort.

Lagrådsremissens lagförslag

Förslag till lag om ändring i arbetsmiljölagen (1977:1160)

Härigenom föreskrivs att 9 kap 2 § arbetsmiljölagen (1977:1160)¹ skall ha följande lydelse

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap. Överklagande

2 §

Arbetarskyddsstyrelsens beslut i ärenden som avser tillämpning av föreskrifter meddelade med stöd av 5 kap. 2 § tredje och fjärde styckena, 3 § andra stycket eller 5 § får inte överklagas.

Arbetarskyddsstyrelsens beslut *om föreskrifter samt styrelsens beslut* i ärenden som avser tillämpning av föreskrifter meddelade med stöd av 5 kap. 2 § tredje och fjärde styckena, 3 § andra stycket eller 5 § får inte överklagas.

Arbetarskyddsstyrelsens beslut i särskilda fall som avser skyddsansvar enligt 3 kap. 8–10 §§ får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Domstolens beslut får överklagas även av Arbetarskyddsstyrelsen. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kamrarrätten.

Andra beslut som Arbetarskyddsstyrelsen i särskilda fall har meddelat enligt denna lag eller med stöd av regeringens förordnande enligt lagen, får överklagas hos regeringen *genom besvär*.

Andra beslut som Arbetarskyddsstyrelsen i särskilda fall har meddelat enligt denna lag eller med stöd av regeringens förordnande enligt lagen, får överklagas hos regeringen.

¹ Lagen omtryckt 1991:677.

*Arbetskyddsstyrelsens beslut om
föreskrifter till allmän efterrättelse
får inte överklagas.*

Prop. 1994/95:136
Bilaga 1

Denna lag träder i kraft den 1 april 1995. Beslut som har meddelats före ikraftträdandet överklagas enligt äldre bestämmelser.

Lagrådets yttrande

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 1994-12-20.

Närvarande: justitierådet Torkel Gregow, justitierådet Lars Å. Beckman, regeringsrådet Sigvard Holstad.

Enligt en lagrådsremiss den 15 december 1994 (Arbetsmarknadsdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i arbetsmiljölagen (1977:1160).

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av hovrättsassessorn Gösta Ihrfelt.

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 12 januari 1995

Närvarande: statsrådet Sahlin, ordförande, statsråden Hjelm-Wallén, Peterson, Hellström, Thalén, Freivalds, Wallström, Tham, Schori, Blomberg, Heckscher, Hedborg, Andersson, Winberg, Uusmann, Nygren, Sundström, Lindh, Johansson

Föredragande: statsrådet Sundström

Regeringen beslutar proposition 1994/95:136 Överklagande av beslut enligt arbetsmiljölagen.